06.03.24р. 31гр. укр. мова

Доброго дня! Тема уроку. Утвердження лексичної норми в словниках української мови

Увага! Виконані завдання надсилати за електронною адресою: moshev2020@icloud.com

Хід уроку

Володіючи нормами культури мовлення можна уникнути багатьох проблем, конфліктів, швидше досягти життєвих цілей.

Мовлення людини – своєрідна візитна картка, свідчення рівня освіченості людини, її культури, а разом з тим – показник культури всього суспільства.

Словесний бруд, що заполоняє мовлення громадян, мовленнєвий примітивізм, вульгарщина – тривожні симптоми духовного нездоров'я народу.

Ще мудрий Езоп довів, що наше слово – це і найкраще, що є в розпорядженні людини, і найгірше, чим вона володіє

1.Читання вірша М.Морозенка

Берегти слова…Стерегтися слів.
Бо слова – це ліки і пекучий трунок
Слово – мить життя і печаль віків
Слово – крик зневіри
Слово – порятунок
Слово – щедрий дар
Слово – фальш і лжа
Слово – дар Богів, що дістали люди.
Чисте, як дитя
Мудре, як життя –
Слово злом стає на вустах Іуди.
Кине до землі, здійме вище хмар
Слово – оберіг, твоя суть і гідність.
Не цурайся слів і шануй цей дар
Слово – це зерно, твій засів у вічність.

2. Дайте відповідь на питання:

- До чого закликає автор?
- Як ви розумієте заклик «Не цурайся слів»?

Перегляд відео https://www.youtube.com/watch?v=QDJMwkvHoBA

- А де, на вашу думку зібрані всі закони писемної української мови?
- Де знаходяться ілюстрації до наведених в Правописі правил?
- Який розділ науки мовознавство вивчає словники?
- На які 2 типи поділяються словники ? Наведіть приклади .

Перегляд відео https://www.youtube.com/watch?v=k9wci8pKkH8&t=162s

3. Демонстрація відеоролика (https://www.youtube.com/watch?v=PkNhZq-KdKc&t=40s та виступу Генерального директора Національної історичної бібліотеки України https://youtu.be/eOeEM3O6D_4)

4. Виконання вправи 84 з використанням довідкових медіа ресурсів (словника запозичених слів за посиланням в інтернеті http://ev.vue.gov.ua/wp-content/uploads/2018/04.pdf)

5. Виконайте одне із запропонованих завдань (на вибір)

Ознайомившись через Інтернет з особливостями укладання словників,уявімо себе укладачами міні-словничків

I – укладають словничок паронімів

II – укладають тлумачний словничок

III– словничок фразеологізмів

Отже, щоб навчитися гарно і правильно говорити, писати, ми мусимо приділяти належну увагу добору слів

6. Пояснити значення слова та скласти з ними речення

Завдання: ввести слова в контекст

1. Цегельний-цегляний
2. Сусідній-сусідський
3. Кінний-кінський
4. Лікувати-лічити
5. Орден-ордер
6. Музикальний-музичний
7. Адресант-адресат

Відповісти на питання:

- Як називаються слова, з якими ви щойно склали речення?
- Що таке пароніми?

Ознайомтесь із висловами відомих людей про фразеологію:

Фразеологія – окраса народної мови (Є.Чак).

Фразеологізми – іскрометні скарби мовної образності – передають найтонші відтінки душевних порухів, обарвлюють висловлене в національний колорит (В. Ужченко).

7. Дайте відповіді на питання:

- Що вам відомо про фразеологію й фразеологізми?
- Відомо, що японські діти до школи повинні вивчити кілька сотень фразеологізмів. Як думаєте, чому?
- Чи є в вашому активному словнику фразеологізми? Які?

8. Демонстрація відеоролика «Фразеологізми»
https://www.youtube.com/watch?v=m18GjXAfq_g

- У якому словнику можна прочитати значення фразеологізмів?

9. Виконайте запропоновані завдання
(Використовуючи Інтернет-словники фразеологізмів
https://vivat-book.com.ua/suchasnyy-frazeologichnyy-slovnyk-ukrayinskoyi-movy.html):

I *Дібрати до поданих фразеологізмів синонімічні*
Нуль уваги - …/ пропустити повз вуха
Добро твориться просто - ні за так…/ добре роби – добре й буде
Від злої трави лихе сіно…/від кривого дерева і тінь крива
Світ не без добрих людей…/ доброму всюди добре
Яблуко від яблуні недалеко котиться…/від їжака не буде бика

II *Дібрати до поданих фразеологізмів антонімічні*
І кури заклюють… / навіть пісок може постригти
На обусі жито змолотить, і зернинки не впустить…/і рад косить, та нема кому косу носить
І в пташиній тіні сховається…/і за косою змерзне
І на холодну воду дме…/наче обухом по голові

Домашнє завдання

Підготуватись до контрольної роботи